

Dokument s plenarne sjednice

A9-0429/2023

11.12.2023

IZVJEŠĆE

o provedbi odredbi Ugovora o nacionalnim parlamentima
(2023/2084(INI))

Odbor za ustavna pitanja

Izvjestitelj: Paulo Rangel

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ...	3
PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE	7
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	8
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	17
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	18

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Uvod

Četrnaest godina nakon stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona Odbor za ustavna pitanja (AFCO) smatrao je potrebnim sastaviti izvješće o vlastitoj inicijativi kojim se ocjenjuje „Provedba odredbi Ugovora o nacionalnim parlamentima”.

Cilj je izvješća procijeniti primjenu trenutačnih mehanizama za sudjelovanje nacionalnih parlamenata u europskom političkom procesu i buduće perspektive njegova razvoja. Na temelju te procjene, u izvješću se razmatraju moguća poboljšanja tih mehanizama kako bi se nacionalni parlamenti približili cjelokupnom procesu integracije. U njemu se uzimaju u obzir rasprave provedene i preporuke donesene nakon odobrenja prethodnog izvješća o provedbi, kao što su Konferencija o budućnosti Europe i Radna skupina za supsidijarnost, proporcionalnost i inicijativu „Činiti manje, ali učinkovitije”.

I. Primarna funkcija nacionalnih parlamenata: nadzor europske politike davanjem mandata vlastitim vladama predstavljenima u Vijeću i Europskom vijeću

Ugovor iz Lisabona postao je poznat kao „Ugovor parlamenata” upravo zato što je znatno proširio ovlasti Europskog parlamenta, istovremeno priznajući nacionalnim parlamentima vlastitu ustavnu ulogu unutar europskog okvira. Nacionalni parlamenti stekli su ključnu ulogu u osiguravanju demokratskog legitimiteta Unije, promicanju njezina pluralizma i raznolikosti te osiguravanju njezina ustavnog funkcioniranja.

Politički akteri na različitim razinama upravljanja i istraživači smatraju nacionalne parlamente važnim akterima koji pridonose jačanju demokratske osnove projekta EU-a. Konkretno, aktivno sudjelovanje nacionalnih parlamenata u poslovima EU-a i pojačani nadzor nacionalnih parlamenata nad nacionalnim vladama ključni su za osiguravanje demokratske odgovornosti i legitimnosti institucionalnog sustava EU-a. Iako su nacionalni parlamenti uključeni u tekst Ugovorâ, njihova bi se mogućnost djelovanja u poslovima EU-a još mogla poboljšati. Nacionalni parlamenti spremni su imati aktivniju ulogu u poslovima EU-a tako što će biti aktivnije uključeni u suštinu politika i zakonodavstva EU-a, a ne samo u pitanja supsidijarnosti. Intenziviraju se rasprave o mogućnosti da se nacionalnim parlamentima omogući da interveniraju tijekom cijelog postupka donošenja odluka.

Demokratsko funkcioniranje institucija podrazumijeva sposobnost pozivanja donositelja odluka na odgovornost. U tom je pogledu europski institucionalni sustav specifičan: Vijeće Unije pripada zakonodavnoj grani vlasti, zakonodavcu, ali i izvršnoj grani vlasti kao institucija sastavljena od nacionalnih izvršnih tijela. Takva hibridna priroda komplicira političku kontrolu koja se može provoditi nad Vijećem jer su ovlasti Europskog parlamenta ograničene. U tim su okolnostima nacionalni parlamenti ključni za demokratsko funkcioniranje Unije zahvaljujući nadzoru koji provode nad europskom politikom svojih nacionalnih vlada, kako je utvrđeno Ugovorom.

Međutim, taj je nadzor otežan zbog nedostatka transparentnosti rada Vijeća, što je unatoč određenim poboljšanjima i dalje pravilo. Pristup informacijama, koji je preduvjet za provođenje političkog nadzora nad nacionalnom vladom, naravno je, i prije svega, pitanje

nacionalnih pravila i praksi, koji se uvelike razlikuju među državama članicama. Međutim, mogla bi se promicati zajednička minimalna pravila kako bi se osigurala veća transparentnost rada Vijeća u odnosu na nacionalne parlamente. Ta bi se transparentnost posebno trebala primjenjivati na nacionalna glasovanja u Vijeću, koja bi trebala biti javna, i po mogućnosti na sastanke Vijeća, koji bi u budućnosti trebali biti javni. Naime, praćenje djelovanja i glasovanja država članica u Vijeću bio bi najučinkovitiji način za nacionalne parlamente da provode odgovarajući nadzor nad europskom politikom svojih vlada.

II. Poseban ustavni doprinos nacionalnih parlamenata na europskoj razini: stvaranje europskog političkog prostora

Očito je da Ugovor iz Lisabona zahtijeva bliskiji odnos između nacionalnih parlamenata i europskih institucija jer se od njih očekuje poseban doprinos koji nadilazi ono što predstavnici izvršnih vlasti izražavaju svojim mišljenjima i glasovanjem u Vijeću i Europskom vijeću. Postoji prava ustavna *differentia specifica* između sudjelovanja nacionalnih parlamenata u europskom životu i sudjelovanja nacionalnih vlada u Vijeću i Europskom vijeću. Dok vlade predstavljaju jedinstven politički stav, koji se odražava u nedjeljivosti njihovog glasa, nacionalni parlamenti izraz su pluralizma i unutarnje raznolikosti, ali se pritom ne dovodi u pitanje strogo poštovanje volje većine. Upravo ta raznolikost nacionalnih vizija (proporcionalno zastupljena) predstavlja konkretan doprinos nacionalnih parlamenata na europskoj razini. Međutim, vrlo je malo toga učinjeno kako bi se skrenula pozornost na nezamjenjivu ustavnu funkciju nacionalnih parlamenata u europskom životu. Ona snažno pridonosi uspostavi istinskog i autentičnog europskog političkog i javnog prostora. Naime, stavovi manjine u jednom nacionalnom parlamentu mogu se podudarati sa stavovima većine u drugom, a interakcija među njima odražava nastanak europske političke arene. Među ostalim, u izvješću se nastoji riješiti taj problem, prije svega, snažnim poticanjem izaslanstava nacionalnih parlamenata na održavanje unutarnje pluralnosti, na svim zajedničkim događajima, i u skladu s veličinom klubova zastupnika, a zatim i omogućavanjem manjinskim skupinama koje zastupaju stavove manjina da podnose izdvojena mišljenja na obrazložena mišljenja, a da se pritom usvojenim mišljenjima ne podriva volja većine.

III. Prema potpunoj međuinstitucijskoj suradnji: razvoj europskog političkog prostora

Stvaranje europske političke arene očito je osnaženo poboljšanjem svih vrsta postojećih inicijativa. Zapravo, suradnja između institucija EU-a i nacionalnih parlamenata znatno je poboljšana u proteklih deset godina.

Iako je ta suradnja usko povezana s međusobnim dijalogom nacionalnih zakonodavnih tijela, još uvijek ima prostora za poboljšanje. Potrebno je, prije svega, uložiti napore kako bi se pojednostavnio trenutni okvir za odnose između EU-a i nacionalnih parlamenata, uključujući, primjerice, Konferenciju predsjednika parlamenata Europske unije, COSAC, Međuparlamentarnu konferenciju o stabilnosti, gospodarskoj koordinaciji i upravljanju u Europskoj uniji, Zajedničku skupinu za parlamentarni nadzor nad Europolom, međuparlamentarne sjednice odbora i zajedničke parlamentarne sjednice. U tom pogledu, razvoj pristupa na razini odbora bio bi iznimno koristan.

Potrebna je bolja koordinacija i organizacija međuparlamentarne suradnje u pogledu vremena i sadržaja kako bi se spriječio zamor međuparlamentarne suradnje. Nadalje, potrebna je bolja

suradnja među samim nacionalnim parlamentima/domovima kako bi mogli istražiti postojeće mehanizme utjecaja na poslove EU-a. Čini se da se prednost daje međuparlamentarnoj suradnji u okviru odbora.

Trebalo bi organizirati „Europski tjedan”, koji se može održati istodobno u 27 nacionalnih parlamenata i kojem bi trebali prisustvovati povjerenici, zastupnici u Europskom parlamentu i ministri predsjedatelja Vijeća koji bi raspravljali o europskim poslovima s nacionalnim i, prema potrebi, regionalnim parlamentarnim zastupnicima. „Europski tjedan” podrazumijevao bi – ponavljamo, ne ugrožavajući suvereno pravo svakog parlamenta – reformu poslovnika nacionalnih parlamenata i Europskog parlamenta.

IV. Uloga nacionalnih parlamenata u kontroli supsidijarnosti

Svjesni da je ovo jedna od najvažnijih ustavnih ovlasti, nacionalni parlamenti jednoglasno su ocijenili određene zapreke funkcioniranju sustava ranog upozoravanja, u okviru kojeg se mogu pokrenuti postupci „žutog” ili „narančastog” kartona.

Čini se da obrazložena mišljenja nacionalnih parlamenata ne usporavaju niti zaustavljaju zakonodavne postupke EU-a, uglavnom zato što bi se ta mišljenja trebala podnijeti u roku od osam tjedana od trenutka kada je Komisija podnijela svoj zakonodavni prijedlog. Međutim, taj je rok ograničavajući čimbenik koji nacionalne parlamente odvraća od podnošenja obrazloženih mišljenja te ga stoga svi ključni akteri u postupku smatraju nedovoljnim, i to zbog kašnjenja u prijenosu pojedinačnih elemenata složenih zakonodavnih paketa nacionalnim parlamentima i uobičajenih razdoblja praznika kada većina parlamenata ima stanku. Međutim, rok se ne može mijenjati bez izmjene Ugovora. U prethodnom izvješću o provedbi predložena je primjena tehničkog razdoblja za obavješćivanje, čime bi se *de facto* produljilo osmotjedno razdoblje. Stoga je Komisija od 2019. kao mjeru ublažavanja počela isključivati ​​blagdansko razdoblje na kraju godine pri određivanju osmotjednog razdoblja u kojem nacionalni parlamenti moraju poslati obrazložena mišljenja. Međutim, u okviru rasprava o mogućim izmjenama Ugovora mora se razmotriti produljenje roka, kako su zatražili nacionalni parlamenti.

Čini se da nacionalni parlamenti i europske institucije različito tumače načelo supsidijarnosti, što može imati određeni utjecaj na provedbu sustava ranog upozoravanja jer smanjuje njegovu učinkovitost. Ta je okolnost uzeta u obzir i u preporukama Konferencije o budućnosti Europe, u kojima su predložene različite ideje. Stoga bi razvoj zajedničkog razumijevanja načela supsidijarnosti, kojim bi se obuhvatili kriteriji sadržani u Protokolu o supsidijarnosti i proporcionalnosti koji je izvorno priložen Ugovoru iz Amsterdama, relevantnoj sudskoj praksi Suda Europske unije, kao i praksi Komisije, pomogao povećati jasnoću u pogledu primjenjivosti i ocjene tog načela. Tim zajedničkim razumijevanjem također bi se moglo pokušati riješiti pitanje razlike između supsidijarnosti u užem smislu i supsidijarnosti u širem smislu, s obzirom na to da potonje obuhvaća i dodjeljivanje i proporcionalnost, tako da se izbjegne izrazito restriktivno viđenje načela supsidijarnosti.

Na Konferenciji o budućnosti Europe raspravljalo se i o postupku „zelenog kartona”, o kojem se raspravljalo u izvješću iz 2018., te se u mjeri 40.2 predlaže da se nacionalnim parlamentima (i regionalnim parlamentima sa zakonodavnim ovlastima) „dopusti mogućnost predlaganja zakonodavne inicijative na europskoj razini”. Ova mjera Konferencije o budućnosti Europe zahtijevala bi reviziju Ugovora. Uvažavajući njihovu ulogu u Europskoj uniji, ipak bi trebalo naglasiti da nacionalni parlamenti ne čine „treći dom” u institucionalnom

okviru Unije te im stoga ne bi trebalo dodijeliti izravno pravo inicijative. Kako je pojašnjeno u prethodnom izvješću o provedbi, takva bi inovacija nužno imala tri ograničenja: to ne može biti istinski zakonodavna inicijativa s obzirom na to da je to pravo rezervirano isključivo za Komisiju (ni Parlament ni Vijeće zasad ne mogu pokretati zakonodavni postupak iako bi se svakom budućom revizijom Ugovora Europskom parlamentu trebalo dodijeliti pravo na zakonodavnu inicijativu); ne može se koristiti za ukidanje postojećeg zakonodavstva EU-a jer bi inače djelovala kao retroaktivni crveni karton i, naposljetku, ne bi trebala obuhvaćati bilo kakvo pravo na izmjenu europskog zakonodavstva (jer bi se time uzurpirale ovlasti koje su Ugovorima dodijeljene Europskom parlamentu i Vijeću). Ideja je, stoga, izrazito pohvalna jer odražava pravilno shvaćanje supsidijarnosti u onoj mjeri u kojoj ono podrazumijeva da nacionalni parlamenti priznaju da su neka pitanja u isključivoj nadležnosti Unije. Potpunom provedbom prava na iznošenje prijedloga ili sugestija moglo bi se, slično paralelnim mehanizmima, postizanjem određenog praga potpore nacionalnih parlamenata, obvezati Komisiju da u slučaju odbijanja dostavi obrazloženi odgovor. Osim toga, prvo bi trebalo osigurati potporu Europskog parlamenta.

**PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE**

Izvjestitelj izjavljuje, pod svojom isključivom odgovornošću, da nije primio nikakve informacije ni od jednog subjekta ili osobe koje bi u skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku trebalo navesti u ovom Prilogu.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi odredbi Ugovora o nacionalnim parlamentima (2023/2084(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegov članak 5. o dodjeljivanju nadležnosti i supsidijarnosti, članak 10. stavak 1. o predstavničkoj demokraciji, članak 10. stavak 2. o predstavljanju građana EU-a i članak 10. stavak 3. o pravu građana EU-a da sudjeluju u demokratskom životu Unije, članak 10. stavak 4. o ulozi europskih političkih stranaka, članak 11. o participativnoj demokraciji, članak 12. o ulozi nacionalnih parlamenata, članak 48. stavak 3. o redovnom postupku revizije i članak 48. stavak 7. (premošćujuća klauzula),
- uzimajući u obzir Protokol br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji¹, koji je priložen Ugovoru iz Amsterdama, te Protokol br. 2 o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti², koji je priložen Ugovoru iz Lisabona,
- uzimajući u obzir članak 15. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i članke 41. i 42. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 7. svibnja 2009. o razvoju odnosa Europskog parlamenta s nacionalnim parlamentima u okviru Ugovora iz Lisabona³, od 16. travnja 2014. o odnosima Europskog parlamenta s nacionalnim parlamentima⁴ i od 19. travnja 2018. o provedbi odredbi Ugovora o nacionalnim parlamentima⁵,
- uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada (COM(2021)0734),
- uzimajući u obzir godišnje izvješće Komisije o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti te o odnosima s nacionalnim parlamentima za 2018. od 11. srpnja 2019. (COM(2019)0333), za 2019. od 30. lipnja 2020. (COM(2020)0272), za 2020. od 23. srpnja 2021. (COM(2021)0417) i za 2021. od 1. kolovoza 2022. (COM(2022)0366),
- uzimajući u obzir godišnja izvješća Uprave Europskog parlamenta za odnose s nacionalnim parlamentima, a posebno izvješće za 2022. o odnosima Europskog parlamenta s nacionalnim parlamentima,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 20. siječnja 2021. o praćenju primjene prava Unije tijekom 2017., 2018. i 2019.⁶ i od 19. svibnja 2022. o Izvješću Komisije o vladavini

¹ SL C 202, 7.6.2016., str. 203.

² SL C 115, 9.5.2008., str. 206.

³ SL C 212 E, 5.8.2010., str. 94.

⁴ SL C 443, 22.12.2017., str. 40.

⁵ SL C 390, 18.11.2019., str. 121.

⁶ SL C 456, 10.11.2021., str. 56.

prava za 2021.⁷,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. lipnja 2021. o prikladnosti propisa Europske unije, supsidijarnosti i proporcionalnosti – izvješće o boljoj izradi zakonodavstva za godine 2017., 2018. i 2019.⁸,
- uzimajući u obzir izvješće Radne skupine za supsidijarnost, proporcionalnost i inicijativu „Činiti manje, ali učinkovitije” od 10. srpnja 2018. naslovljeno „Aktivna supsidijarnost – nov način rada”⁹,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 15. siječnja 2020. o stajalištu Europskog parlamenta o Konferenciji o budućnosti Europe¹⁰ i od 4. svibnja 2022. o daljnjem postupanju nakon zaključaka Konferencije o budućnosti Europe¹¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2022. o pozivu na sazivanje konvencije radi revizije Ugovorâ¹²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 22. studenog 2023. o prijedlozima Europskog parlamenta za izmjenu Ugovorâ¹³,
- uzimajući u obzir članak 13. Ugovora o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju u ekonomskoj i monetarnoj uniji, u kojem je utvrđeno da se međuparlamentarne konferencije organiziraju radi rasprave o proračunskim politikama i drugim pitanjima obuhvaćenim Ugovorom,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. ožujka 2023. o europskom semestru za koordinaciju ekonomskih politika 2023.¹⁴,
- uzimajući u obzir zaključke predsjedništva nakon Konferencije predsjednika parlamenata Europske unije održane u Pragu 24. i 25. travnja 2023.¹⁵,
- uzimajući u obzir zaključke LXIX. plenarne sjednice Konferencije parlamentarnih odbora za europske poslove (COSAC) održane u Stockholmu od 14. do 16. svibnja 2023.¹⁶,
- uzimajući u obzir Deklaraciju iz Léona o parlamentarizmu donesenu na Konferenciji za obilježavanje Međunarodnog dana parlamentarizma – Jačanje parlamenata radi jačanja

⁷ SL C 479, 16.12.2022., str. 18.

⁸ SL C 81, 18.2.2022., str. 74.

⁹ Aktivna supsidijarnost – nov način rada, [izvješće](#) Radne skupine za supsidijarnost, proporcionalnost i inicijativu „Činiti manje, ali učinkovitije”, 10. srpnja 2018.

¹⁰ SL C 270, 7.7.2021., str. 71.

¹¹ SL C 465, 6.12.2022., str. 109.

¹² SL C 493, 27.12.2022., str. 130.

¹³ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0427.

¹⁴ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0078.

¹⁵ <https://parleu2022.cz/wp-content/uploads/2023/04/EUSC-Prague-Presidency-Conclusions-final-EN-1.pdf>.

¹⁶ <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a88827df1e018828991e660000/Contribution%20adopted%20by%20the%20LXIX%20COSAC.pdf>.

demokracije, održanu u Léonu 30. lipnja i 1. srpnja 2023.¹⁷,

- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, kao i članak 1. stavak 1. točku (e) te Prilog III. Odluci Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku odobrenja izrade izvješća o vlastitoj inicijativi,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za ustavna pitanja (A9-0429/2023),
- A. budući da su aktivno sudjelovanje nacionalnih parlamenata u europskim poslovima i pojačani nadzor nacionalnih parlamenata nad nacionalnim vladama ključni za osiguravanje demokratske odgovornosti i legitimnosti institucionalnog sustava EU-a;
 - B. budući da nacionalni parlamenti „aktivno doprinose dobrom funkcioniranju Unije” (članak 12. UEU-a) i da zajedno s Europskim parlamentom imaju ključnu ulogu u jačanju demokratske legitimnosti projekta EU-a, poticanju povjerenja građana i doprinosu održivosti i otpornosti europskog projekta;
 - C. budući da su trenutačni alati za sudjelovanje nacionalnih parlamenata u europskim poslovima uglavnom nepoznati i donositeljima odluka i široj javnosti; budući da postoji potreba za podizanjem razine osviještenosti o tim alatima;
 - D. budući da su parlamentarna odgovornost nacionalnih vlada u okviru europskih poslova i nadzor nad njima, što ovisi o pojedinačnim nacionalnim praksama, okosnica uloge nacionalnih parlamenata u trenutačnom okviru europskih Ugovora;
 - E. budući da se ta odgovornost i nadzor mogu olakšati povećanom transparentnošću u Vijeću, posebno u pogledu evidencije o glasovanju i stajališta država članica; budući da bi nacionalni parlamenti i Europski parlament trebali povećati pritisak na Vijeće da djeluje transparentnije i snosi veću odgovornost tijekom cijelog zakonodavnog postupka; budući da, osim toga, pristup dokumentima drugih institucija EU-a omogućuje nacionalnim parlamentima da provode odgovarajući nadzor;
 - F. budući da nedostatak transparentnosti u zakonodavnim postupcima i postupcima donošenja odluka EU-a može ugroziti ovlasti nacionalnih parlamenata na temelju Ugovorâ i relevantnih protokola, a posebno njihovu ulogu u nadzoru svojih nacionalnih vlada koje su zastupljene u Vijeću;
 - G. budući da parlamentarni pluralizam obogaćuje raspravu na europskoj razini te je stoga vrlo koristan za Uniju i zastupljenost parlamentarnih manjina u europskim poslovima te pomaže u uravnoteženju većine u svakom parlamentu, uz potpuno poštovanje tih vrijednosti i u skladu s njihovim razmjerima; budući da bi se stajališta i zastupljenost nacionalnih parlamentarnih manjina trebali uzeti u obzir na razini EU-a i da bi se mogli pokazati korisnima, među ostalim, u budućem postupku revizije Ugovorâ EU-a, poštujući pritom nadležnosti nacionalnih parlamenata u pogledu njihove zastupljenosti;
 - H. budući da se Protokolom br. 2 (članak 6.) potvrđuje da se nacionalni parlamenti mogu savjetovati s regionalnim parlamentima sa zakonodavnim ovlastima, no uloga regionalnih parlamenata u velikoj mjeri ovisi o nacionalnim uređenjima i vrlo često ostaje savjetodavna; budući da bi Komisija, Vijeće, države članice i njihovi nacionalni

¹⁷ https://www.congreso.es/backoffice_doc/prensa/notas_prensa/99181_1688138271277.pdf.

parlamenti trebali uzeti u obzir ulogu regionalnih parlamenata sa zakonodavnim ovlastima i promicati njihovo sudjelovanje, posebno kada bi to moglo utjecati na isključivu regionalnu nadležnost;

- I. budući da mnogi članovi Odbora regija imaju regionalni izborni mandat; budući da bi se mogla održati rasprava o ulozi Odbora regija u približavanju regionalnih parlamenata cjelokupnom procesu integracije i jačanju europske demokracije;
- J. budući da su nacionalni parlamenti i njihova uloga u institucionalnom okviru EU-a predmet niza prijedloga sadržanih u izvješću o konačnom ishodu Konferencije o budućnosti Europe; budući da je iskustvo Konferencije o budućnosti Europe pokazalo plodonosno savezništvo nacionalnih parlamenata i Europskog parlamenta;
- K. budući da nacionalni parlamenti imaju ulogu u svakoj reviziji europskih Ugovorâ, osobito radi jačanja parlamentarne dimenzije i demokratskog života EU-a; budući da je Europski parlament 9. lipnja 2022. donio rezoluciju u kojoj je pozvao na sazivanje konvencije radi revizije Ugovorâ;
- L. budući da bi se europski javni prostor mogao potaknuti nizom foruma o europskom programu i da bi se takvi forumi mogli podržati zajedničkim „Europskim tjednom” u okviru kojeg bi zastupnici domova nacionalnih i regionalnih parlamenata istodobno raspravljali o europskim poslovima s povjerenicima, zastupnicima u Europskom parlamentu i ministrima koji u tom trenutku predsjedaju Vijećem; budući da bi veća osviještenosti građana, njihovo sudjelovanje te dijalog s njima pridonijeli razvoju istinskog europskog javnog prostora;
- M. budući da bi sudjelovanje nacionalnih parlamenata u poslovima EU-a također trebalo ojačati tematskim pristupom, pristupom koji se temelji na odborima ili *ad hoc* pristupom; budući da bi format međuparlamentarnih sjednica odbora trebalo dodatno prilagoditi;
- N. budući da nacionalni parlamenti pokazuju interes za veću uključenost u sadržaj politika i zakonodavstva EU-a, a ne samo u okviru sustava ranog upozoravanja, koji se odnosi isključivo na supsidijarnost;
- O. budući da je provedba prava nacionalnih parlamenata na kontrolu poštovanja načela supsidijarnosti s pomoću takozvanog sustava ranog upozoravanja povećala sudjelovanje nacionalnih parlamenata u postupcima donošenja odluka EU-a;
- P. budući da obrazložena mišljenja koja su podnijeli nacionalni parlamenti jačaju europski zakonodavni postupak jer se njima ocjenjuje usklađenost s načelom supsidijarnosti; budući da se osmotjedno razdoblje utvrđeno u članku 4. Protokola br. 1 pokazalo nedovoljnim za pravodobno praćenje poštovanja načela supsidijarnosti te bi ga trebalo produljiti u okviru buduće revizije Ugovora;
- Q. budući da europske političke stranke imaju ključnu ulogu u premošćivanju jaza između EU-a i nacionalnih parlamenata; budući da regulatorne prepreke onemogućuju smisleniju suradnju europskih političkih stranaka i nacionalnih stranaka; budući da se mogu razmotriti inovativni i snažniji alati suradnje između nacionalnih parlamenata i Europskog parlamenta, uključujući intenzivniji dijalog među političkim obiteljima i klubovima zastupnika;

- R. budući da se u izvješću o provedbi za 2018. preporučuje da se nacionalnim parlamentima omogući podnošenje konstruktivnih prijedloga na razmatranje Komisiji uz dužno poštovanje prava Komisije na inicijativu;
- S. budući da je Konferencija o budućnosti Europe preporučila da se nacionalnim parlamentima i regionalnim parlamentima sa zakonodavnim ovlastima pruži mogućnost predlaganja zakonodavne inicijative na europskoj razini, što bi im omogućilo da Komisiji uz prethodnu potporu Europskog parlamenta predlože konstruktivne prijedloge za razmatranje uz dužno poštovanje prava Komisije na inicijativu; budući da je tijekom aktualnog parlamentarnog saziva u više navrata istaknut cilj ostvarivanja punog prava inicijative Europskog parlamenta;
- T. budući da je Parlament u svojoj Rezoluciji od 9. lipnja 2022. pozvao na uspostavu općeg izravnog prava na zakonodavnu inicijativu za Europski parlament; budući da bi nakon dodjele tog prava Parlamentu trebalo uputiti postupke „zelenog kartona“;
- U. budući da se provedba postupka „crvenog kartona” ne može smatrati prikladnim i konstruktivnim alatom u pogledu cilja povećanja sudjelovanja nacionalnih parlamenata u procesu europske integracije;
- V. budući da bi IPEX, platformu za kontinuiranu razmjenu informacija među nacionalnim parlamentima te između nacionalnih parlamenata i europskih institucija, trebalo dodatno razviti u skladu sa njegovom digitalnom strategijom; budući da Europski parlament u tome ima važnu potpurnu ulogu;
- W. budući da nacionalni parlamenti imaju relevantne nadležnosti u područjima slobode, sigurnosti i pravde u skladu s člancima 70., 85. i 88. UFEU-a te bi stoga u budućnosti trebali imati važnu ulogu u području sigurnosne i obrambene politike Unije, također oslanjajući se na Međuparlamentarnu konferenciju o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici i zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici (ZVSP/ZSOP) kako je utvrđeno člankom 10. Protokola br. 1;

Nadzor aktivnosti vlada u području europskih poslova

1. smatra da je provedba prava i obveza nacionalnih parlamenata proizišlih iz Ugovora iz Lisabona ojačala njihovu ulogu u europskom ustavnom okviru, a time i pluralizam, demokratsku legitimnost te bolje funkcioniranje Unije;
2. smatra da je odgovornost nacionalnih vlada prema nacionalnim parlamentima, kako je potvrđeno člankom 10. stavkom 2. UEU-a, osnovica uloge nacionalnih parlamentarnih domova u Europskoj uniji; smatra da su nacionalni parlamenti partneri u održavanju institucionalne ravnoteže EU-a; potiče nacionalne parlamente da u potpunosti izvršavaju svoju europsku funkciju kako bi izravno utjecali na sadržaj europskih politika i nadzirali ga, osobito praćenjem aktivnosti svojih nacionalnih vlada u svojstvu članica Europskog vijeća; poziva zastupnike u nacionalnim i regionalnim parlamentima da potiču europsku svijest u donošenju odluka i da prepoznaju izravan učinak politika EU-a na svoje birače; pohvaljuje dobro iskustvo suradnje između nacionalnih parlamenata i Europskog parlamenta te smatra da nacionalni parlamenti i Europski parlament imaju potencijal da budu prirodni saveznici u oblikovanju snažnije parlamentarne dimenzije EU-a;
3. poziva države članice da nacionalnim parlamentima osiguraju dovoljno vremena, kapaciteta, resursa te nužan pristup informacijama kako bi ispunili svoju ustavnu ulogu

nadzora, a time i dali legitimnost aktivnostima nacionalnih vlada kada te vlade djeluju na europskoj razini; podsjeća na važnost pristupa informacijama i uviđa da Vijeće mora usvojiti potrebne mjere za zaštitu sigurnosti dokumenata, osiguravajući pritom da nacionalni parlamenti mogu provoditi demokratski nadzor nad svojim vladama, među ostalim pristupom zakonodavnoj bazi podataka Vijeća, uz potpuno poštovanje povjerljivosti;

4. smatra da transparentnost radnih metoda i postupaka odlučivanja institucija EU-a predstavlja preduvjet za omogućavanje nacionalnim parlamentima da učinkovito ispunjavaju svoju institucionalnu ulogu koja proizlazi iz Ugovorâ; stoga poziva da se objavljuju evidencije o glasovanju te stajališta država članica u Vijeću; nadalje, poziva nacionalne parlamente da u potpunosti iskoriste svoje nadležnosti, među ostalim prilagodbom svoje unutarnje organizacije, rasporeda i poslovnika kako bi se to omogućilo; obvezuje se na uvođenje inovativnijih i snažnijih alata suradnje na političkoj i administrativnoj razini, uključujući intenzivnije oblike razmjene i dijaloga s europskim političkim obiteljima i klubovima zastupnika, i potiče nacionalne parlamente na isto;
5. potiče pojačani politički dijalog europskih institucija s nacionalnim parlamentima te podsjeća da se odluke moraju donositi u skladu s ustavnim nadležnostima, Ugovorima EU-a i pravnom stečevinom te uzimajući u obzir jasno razgraničenje između nadležnosti lokalnih, regionalnih, nacionalnih i europskih tijela za donošenje odluka;
6. tvrdi da bi usklađivanje europskog semestra s kalendarima nacionalnih parlamenata moglo doprinijeti koordinaciji ekonomskih politika, naglašavajući istodobno da se prilikom usklađivanja ne bi trebale zanemariti ovlasti samoupravljanja i posebni poslovnici svakog zastupničkog doma;
7. poziva nacionalne parlamente da zauzmu snažniju ulogu u provedbi nacionalnih razdoblja dijaloga o proračunskoj i gospodarskoj politici, tijekom kojeg bi nacionalni parlamenti mogli surađivati, raspravljati o europskom semestru i doprinijeti mu dajući mandat svojim vladama u odnosima s Komisijom i Vijećem;

Stvaranje europskog javnog prostora

8. u tom pogledu naglašava važnost načela proporcionalne zastupljenosti zastupnika iz različitih političkih stranaka; stoga preporučuje da sastav nacionalnih parlamentarnih izaslanstava koja djeluju pred europskim institucijama odražava političku raznolikost;
9. napominje da bi obvezujuća volja parlamentarnih većina mogla biti izražena u mišljenjima nacionalnih parlamenata, unutar ili izvan okvira sustava ranog upozoravanja; slaže se, međutim, da nacionalnim parlamentarnim političkim manjinama treba pružiti mogućnost da izraze suprotna stajališta, koja bi se mogla uključiti u priloge tim mišljenjima;
10. smatra da se interakcija s nacionalnim parlamentima može neizravno ojačati osnaživanjem europskih političkih stranaka; ponavlja svoj dugogodišnji poziv da se tim strankama omogućí aktivno sudjelovanje u političkom prostoru država članica i pružanje potpore njihovim strankama članicama kada su u pitanju pitanja EU-a; poziva na brzo donošenje preinake Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o statutu i financiranju europskih političkih

stranaka i europskih političkih zaklada¹⁸ kako bi se europskim političkim strankama omogućilo da podrže svoje stranke članice u kampanjama za europske izbore i referendumske kampanje o pitanjima EU-a;

11. smatra da bi uspostava godišnjeg Europskog tjedna omogućila zastupnicima u Europskom parlamentu, povjerenicima i ministrima predsjedništava Vijeća da se pojave pred svim nacionalnim i, prema potrebi, regionalnim parlamentima kako bi zajedno s nacionalnim parlamentarnim zastupnicima raspravljali o europskoj agendi i kako bi je objasnili; predlaže otvaranje rasprave o pripremi zajedničke političke izjave ili okvirnog sporazuma između nacionalnih parlamenata i Europskog parlamenta o organizaciji predloženog Europskog tjedna kako bi se osigurao usklađeniji okvir suradnje na političkoj, institucijskoj i administrativnoj razini; smatra da bi predloženi Europski tjedan trebao izvući pouke iz aktualnih i prethodnih foruma, kao što su parlamentarni tjedan koji se održava na Konferenciji o Europskom semestru i Međuparlamentarna konferencija o stabilnosti, gospodarskoj koordinaciji i upravljanju u Europskoj uniji, kao i Konferencija o budućnosti Europe; nadalje, smatra da bi sastanci političkih obitelji i stranački skupovi između i unutar nacionalnih i europskih klubova zastupnika u okviru međuparlamentarne suradnje EU-a mogli predstavljati dodanu vrijednost u obliku autentične europske političke rasprave;
12. smatra da je veća uključenost nacionalnih parlamenata iz zemalja kandidatkinja ključan alat za uspjeh strategije proširenja EU-a; predlaže uključivanje predstavnika nacionalnih parlamenata iz država kandidatkinja u predloženi Europski tjedan;

Potporna reformi sustava ranog upozoravanja

13. ističe da je najznačajnija ovlast nacionalnih parlamenata koja proizlazi iz Ugovora iz Lisabona bila njihova sposobnost da nadziru usklađenost s načelom supsidijarnosti u ranim fazama zakonodavnih postupaka EU-a;
14. napominje da se postupci kao što su postupci „žutog” ili „narančastog” kartona nisu u velikoj mjeri primjenjivali; predlaže da se sve institucije EU-a i države članice dogovore o zajedničkom razumijevanju načela supsidijarnosti i proporcionalnosti koje je izvorno povezano s Ugovorom iz Amsterdama, relevantnom sudskom praksom Suda Europske unije i praksom same Komisije; smatra da bi razvoj tog zajedničkog razumijevanja trebao uključivati sve elemente supsidijarnosti i da bi se mogao poticati novim instrumentima suradnje;
15. prima na znanje zahtjev nacionalnih parlamenata za produljenje roka od osam tjedana tijekom kojeg mogu uputiti obrazloženo mišljenje u skladu s člankom 3. Protokola br. 1; ističe, međutim, da se u okviru postojećih Ugovora ne predviđa takvo produljenje; napominje da je Komisija, kao mjeru ublažavanja, od 2019. počela isključivati blagdansko razdoblje na kraju godine pri određivanju osmotjednog razdoblja tijekom kojeg nacionalni parlamenti mogu poslati obrazložena mišljenja; stoga smatra da se u okviru sljedeće revizije Ugovora osmotjedno razdoblje mora razmotriti uvođenje razdoblja od dvanaest tjedana;
16. poziva nacionalne parlamente da u svoja konačna obrazložena mišljenja koja se šalju predsjednicima Parlamenta, Vijeća i Komisije sustavno uključuju obrazložena mišljenja

¹⁸ SL L 317, 4.11.2014., str. 1.

regionalnih parlamenata sa zakonodavnim ovlastima kada prijedlog utječe na isključivu regionalnu nadležnost;

17. predlaže uspostavu sustava, koji se ponekad naziva postupkom „zelenog kartona”, u okviru kojeg najmanje jedna trećina nacionalnih parlamenata može zatražiti da Komisija ili Europski parlament, nakon što mu se dodijeli opće izravno pravo inicijative, podnesu prijedloge s ciljem pozitivnog utjecaja na europsku raspravu; u tom pogledu predlaže da Komisija ili Europski parlament imaju diskrecijsko pravo prihvatiti te prijedloge ili izdati službeni odgovor ističući razloge za suprotno; ističe da se takav postupak ne može sastojati od prava na inicijativu ili prava na povlačenje ili izmjenu zakonodavstva jer bi to narušilo „metodu Unije” i distribuciju nadležnosti između nacionalne i europske razine te stoga bilo u suprotnosti s Ugovorima;

Provedba prava na informacije

18. ponovno potvrđuje da članak 12. UEU-a i Protokol br. 1 daju nacionalnim parlamentima pravo na izravno primanje informacija od europskih institucija; predlaže da se pravo na informiranost proširi i na regionalne parlamente sa zakonodavnim ovlastima;
19. preporučuje nacionalnim parlamentima da pravodobno upotrebljavaju platformu IPEX kako bi se osigurao brz početak nacionalnog nadzornog mehanizma; preporučuje da se IPEX koristi kao kanal za sustavnu razmjenu informacija i rano ukazivanje na probleme u pogledu načela supsidijarnosti; pozdravlja ažuriranu verziju smjernica IPEX-a, odobrenu na sastanku glavnih tajnika u veljači 2023., koja se odnosi na novu verziju platforme IPEX te mogućnosti i alate koje nudi ta nova verzija;

Prema boljoj međuinstitucijskoj suradnji

20. prima na znanje postojeću suradnju Europskog parlamenta i nacionalnih parlamenata u okviru COSAC-a, Međuparlamentarne konferencije o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici i na temelju članka 13. Ugovora o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju u ekonomskoj i monetarnoj uniji; nadalje primjećuje novije oblike međuparlamentarne suradnje kao što su Zajednička skupina za parlamentarni nadzor nad Europolom i Međuparlamentarna sjednica odbora o ocjeni aktivnosti Eurojusta; ističe da bi se takva suradnja trebala razvijati na temelju načela konsenzusa, razmjene informacija te savjetovanja kako bi nacionalni parlamenti mogli nadzirati svoje vlade i upravu;
21. ponavlja da bi se sadašnji okvir odnosa Unije i nacionalnih parlamenata mogao pojednostaviti i ujednačiti kako bi postao učinkovitiji i djelotvorniji; u tom kontekstu poziva na reviziju suradnje Unije i nacionalnih parlamenata u Uniji na postojećim platformama i forumima u cilju jačanja njihovih odnosa i njihove prilagodbe sadašnjim potrebama; potiče europske institucije i regionalne parlamente sa zakonodavnim ovlastima na aktivniji angažman i izravnu međusobnu interakciju, uz potpuno poštovanje uloge i nadležnosti nacionalnih parlamenata;
22. naglašava da bi jačanje političkog i tehničkog dijaloga između parlamentarnih odbora, ali i klubova zastupnika, kako na nacionalnoj tako i na europskoj razini, bilo vrlo plodonosan korak prema potpunoj međuparlamentarnoj suradnji; u tu svrhu predlaže podizanje razine osviještenosti na nacionalnoj razini o mogućim alatima za suradnju;

stoga predlaže dodjelu dodatnih sredstava za postizanje tog cilja, među ostalim, za financiranje upotrebe videokonferencija, razmjena osoblja ili pilot-projekata;

23. potvrđuje važnost međuparlamentarnih sjednica odbora utvrđenih u člancima 9. i 10. Protokola br. 1 i sektorski uspjeh „metode odbora” u međuparlamentarnoj suradnji; smatra da se bolja međuinstitucijska suradnja može postići ako zastupnici u Europskom parlamentu i zastupnici u nacionalnim parlamentima budu pridavali veću važnost međuparlamentarnim sjednicama odbora te ako budu tješnje surađivali u njihovoj pripremi; smatra da bi se Poslovnik mogao izmijeniti kako bi se regulirali snažniji oblici suradnje između nacionalnih parlamenata i Europskog parlamenta, uz potpuno poštovanje njihovih institucijskih nadležnosti i njihove raspodjele;
24. preporučuje da se nacionalni parlamenti ubuduće u potpunosti uključe u stalni razvoj zajedničke sigurnosne i obrambene politike; smatra da bi takvo sudjelovanje trebalo promicati u bliskoj suradnji s Europskim parlamentom u skladu s člankom 10. Protokola br. 1 i uz puno poštovanje odredbi nacionalnih ustava u pogledu sigurnosnih i obrambenih politika; poziva nacionalne parlamente da detaljnije razmotre određivanje prioriteta obrambenih sposobnosti na razini EU-a, među ostalim održavanjem zajedničkih međuparlamentarnih sjednica predstavnika nacionalnih parlamenata i zastupnika u Europskom parlamentu u okviru međuparlamentarne konferencije o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici te zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici kao i političkim dijalogom;
25. podsjeća na važnost jačanja suradnje i dijaloga između nacionalnih parlamenata i Europskog parlamenta o pravu na istragu;
 - o
 - o
 - o
26. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	7.12.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 17 -: 1 0: 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Gerolf Annemans, Damian Boeselager, Włodzimierz Cimoszewicz, Salvatore De Meo, Charles Goerens, Sandro Gozi, Max Orville, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Guy Verhofstadt, Rainer Wieland
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Mercedes Bresso, Christian Doleschal, Pascal Durand, Maite Pagazaurtundúa
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Javier Zarzalejos

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

17	+
PPE	Salvatore De Meo, Christian Doleschal, Sven Simon, Rainer Wieland, Javier Zarzalejos
Renew	Sandro Gozi, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa, Guy Verhofstadt
S&D	Gabriele Bischoff, Mercedes Bresso, Włodzimierz Cimoszewicz, Pascal Durand, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	Damian Boeselager

1	-
ECR	Jacek Saryusz-Wolski

2	0
ID	Gerolf Annemans, Antonio Maria Rinaldi

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani